

Türkiye Mevzuatında Odun Dışı Orman Ürünleri (ODOU) Tanımı ve Sınıflandırması

18.02.2020

Giriş.....	2
Anayasa	2
6831 Sayılı Orman Kanunu	3
Orman Kanunu'nun İlgili Maddeleri	3
Orman Kanunu'nun Değerlendirilmesi.....	4
4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi.....	4
Kararnamenin İlgili Maddeleri	4
Kararnamenin Değerlendirilmesi.....	5
On Birinci Kalkınma Planı.....	5
İlgili Maddeler.....	5
Değerlendirme.....	7
Orman Ürünlerinin Satış Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	7
İlgili Maddeler.....	7
Değerlendirme.....	8
Ağaçlandırma Yönetmeliği.....	8
İlgili Maddeler.....	8
Değerlendirme.....	8

Giriş

Türkiye mevzuatı Anayasa, Kalkınma Planı, Yasa (Kanun), Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve Kararı, Yönetmelik ve Tebliğ şeklinde bir hiyerarşik yapı takip etmektedir. Usulüne uygun şekilde TBMM’ce kabul edilmiş olan uluslararası sözleşmeler kanun hükmündedir.

Odun Dışı Orman Ürünü Tanımına Ait Mevzuat

Anayasa

Mevcut Anayasanın 169 ve 170. nci maddeleri ormanlar ve orman köylüsü ile ilgilidir. Ancak bu maddelerde orman ürünleri veya odun dışı orman ürünlerine dair herhangi bir ifade bulunmamaktadır. <http://www.gonder.org.tr/?p=1218>

İlgili Maddeler

IV. Ormanlar ve orman köylüsü A. Ormanların korunması ve geliştirilmesi

Madde 169 – Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır. Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir. Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Devlet ormanları kanuna göre, Devletçe yönetilir ve işletilir. Bu ormanlar zamanaşımı ile mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz. Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz; münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz. Orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım alanlarına dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler ile 31/12/1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler, şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler dışında, orman sınırlarında daraltma yapılamaz.

B. Orman köylüsünün korunması Madde 170- Ormanlar içinde veya bitişiğindeki köyler halkının kalkındırılması, ormanların ve bütünlüğünün korunması bakımlarından, ormanın gözetilmesi ve işletilmesinde Devletle bu halkın işbirliğini sağlayıcı tedbirlerle, 31/12/1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tamamen kaybetmiş yerlerin değerlendirilmesi; bilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında yarar görülmeyen yerlerin tespiti ve orman sınırları dışına çıkartılması; orman içindeki köyler halkının kısmen veya tamamen bu yerlere yerleştirilmesi için Devlet eliyle anılan yerlerin ihya edilerek bu halkın yararlanmasına tahsisi kanunla düzenlenir. Devlet, bu halkın işletme araç ve gereçleriyle diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırıcı tedbirleri alır. Orman içinden nakledilen köyler halkına ait araziler, Devlet ormanı olarak derhal ağaçlandırılır.

V. Kooperatifçiliğin geliştirilmesi Madde 171 – Devlet, milli ekonominin yararlarını dikkate alarak, öncelikle üretimin artırılmasını ve tüketicinin korunmasını amaçlayan kooperatifçiliğin gelişmesini sağlayacak tedbirleri alır.

Diğer taraftan Anayasa’ nın 45. Maddesi aşağıdaki gibidir.

C. Tarım, hayvancılık ve bu üretim dallarında çalışanların korunması

Madde 45 – Devlet, tarım arazileri ile çayır ve mer'aların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek, tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun olarak **bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak maksadıyla**, tarım ve hayvancılıkla uğraşanların işletme araç ve gereçlerinin ve diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırır. Devlet, bitkisel ve hayvansal ürünlerin değerlendirilmesi ve gerçek değerlerinin üreticinin eline geçmesi için gereken tedbirleri alır.

Değerlendirme

6831 Sayılı Orman Kanunu

Hali hazırda ormancılıkla ilgili temel mevzuat 1956 yılında çıkarılan 6831 Sayılı Orman Kanunudur. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.6831.pdf>

Bu Kanunun 1.nci maddesi “tabii olarak yetişen veya emekle yetiştirilen ağaç ve ağaççık toplulukları yerleriyle birlikte orman sayılır” şeklinde ormanı tarif etmektedir.

Kanunun bir çok maddesinde “orman ürünü” veya “mahsül” ifadeleri geçmekle birlikte orman ürünlerinin veya orman mahsullerinin neler olduğuna dair bir tanım bulunmamaktadır.

Orman Kanunu’nun İlgili Maddeleri

Orman ürünü veya mahsulü ifadesi yer alan maddelerden bazıları aşağıda verilmiştir.

- **Madde 27** – (Değişik birinci fıkra : 23/9/1983 - 2896/17 md.) Devlet ormanlarından kesilecek veya herhangi bir sebeple devrilmiş veya kesilmiş ağaçlardan, hangilerinin diplerinin ve hangi ürün çeşidinin kimler tarafından numaralanıp damgalanacağına, **orman mahsullerinin** kesim, imal, toplama, koruma ve satış icaplarına göre nakil, istif ve ölçme işlerine, nakliye tezkerelerinin tanzim ve kullanılmasına ait şekil ve esaslar Orman Genel Müdürlüğünce tayin ve tespit olunur.
- **Madde 29** – Devlet ormanlarından elde edilecek **orman mahsullerinin** tarife bedelleri, mıntakalar itibariyle ve piyasa icaplarına göre Orman Umum Müdürlüğü tarafından tanzim ve Ziraat Vekaletince tasdik olunur.
- **Madde 30** – (Değişik : 19/4/2018-7139/12 md.) Devlet ormanlarından elde edilen **dikili ağaç da dâhil orman ürünlerinin** piyasa satışlarında açık artırma esastır. Kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçları ile lüzum ve fayda görülen veya acele olarak satış yapılmasını gerektiren hallerde, **her türlü orman ürünü** piyasa fiyatı üzerinden tahsisen satılabilir. Amenajman plan verilerine uygun olarak dikili ağaç da dâhil orman ürünlerinin satışları beş yıllık süreleri geçmemek üzere, yıllara sâri olarak da yapılabilir.
- **Madde 37** – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/25 md.) Devlet ormanlarından çıkarılacak **tomruk, tel direk, maden direk, sanayi odunu, kağıtlık odun, lif - yonga odunu, sırik, çubuk, yakacak odun, reçine, sığla yağı, çıra ve şimşir gibi yıllık üretim programına alınmış orman ürünlerinin dışındaki her nevi orman ürün ve artıklarını**, tayin olunacak mıntaka ve süreler içinde toplayıp çıkarmaları için, öncelik sırasına göre 40 ıncı maddede belirlenen orman köylerini kalkındırma kooperatiflerine veya işyerindeki

veya civarındaki köylülere ilanen duyurulmak suretiyle ve tarife bedelini ödemeleri şartıyla izin verilir. Bu yerlerdeki halkın veya kooperatiflerin bu işe istekli olmadıklarının veya iş güçlerinin yeterli bulunmamasının tespit ve tevsiki halinde, bu ürün ve artıkların diğer isteklilerce toplanıp çıkarılmasına aynı şartlarla izin verilebilir veya orman idaresince istihsal olunup satılabilir. Orman Genel Müdürlüğüne belirlenecek ormana zararlı ağaçcıklar ve kökler ile diğer orman zararlılarının, orman idaresince tespit edilecek şartlarla kesilerek, köklenerek, sökülerek veya toplanarak ormandan çıkarılması için isteklilere izin verilebilir. Bunları kesen, kökleyen, söken veya toplayan kişilerden para alınmaz

“Odun dışı orman ürünü” ifadesi ise Ek Madde 12’de yer almaktadır.

Ek Madde 12 – (Ek: 13/2/2011-6111/183 md.) Bozuk veya verimsiz orman alanları; ağaçlandırma, erozyon kontrolü ve rehabilitasyon çalışmalarına konu edilir. Bu alanlarda; mevcut türlerden gerekenler korunur, aşılır ve/veya rehabilite edilir. Ayrıca orman içi boşluk alanlar, bölgede doğal olarak yetişen türlerle ekim, dikim ve aşılama suretiyle imar-ihya ve/veya rehabilite edilerek doldurulur. Ağaçlandırılan, erozyon kontrolü yapılan, imar-ihya ve rehabilite edilen sahalardan elde edilen **odun dışı orman ürünleri; öncelikle bu sahaların bakımını gerçekleştiren köy tüzel kişiliklerine, tarımsal kalkınma kooperatiflerine, 5200 sayılı Kanunla kurulmuş üretici birlikleri ve birliklere ve/veya yöre halkına tarife bedeli ile verilebilir.**

Orman Kanunu’nun Değerlendirilmesi

Yukarıdaki bölümlerde değinildiği gibi Orman Kanunu; orman mahsulü, her türlü orman ürünü ve odun dışı orman ürünü gibi ifadelerle yer vermektedir. Ancak bu ürünlerin neler olduğuna dair bir tanım yer almamıştır.

37.nci madde “Devlet ormanlarından çıkarılacak **tomruk, tel direk, maden direk, sanayi odunu, kağıtlık odun, lif - yonga odunu, sırk, çubuk, yakacak odun, reçine, sıgla yağı, çıra ve şimşir gibi yıllık üretim programına alınmış orman ürünlerinin dışındaki her nevi orman ürün ve artıklarını...**” ifadelerine yer vermektedir. Burada da net bir ayırım ve tanım bulunmamaktadır.

4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

15.07.2018 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan “Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında 4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi”nin Orman Genel Müdürlüğü ile ilgili maddeleri aşağıdaki gibidir.

Kararnamenin İlgili Maddeleri

- c) **Orman ürün ve hizmetlerinin** sürekliliğini güvence altına alarak ormanları teknik, sosyokültürel, ekolojik ve ekonomik icaplara göre işletmek, **orman ürünlerinin üretim,** taşıma, depolama iş ve işlemlerini yapmak ve yaptırmak, bu ürünleri yurt içinde ve yurt dışında pazarlamak.
- g) Orman ekosistemlerinin sunduğu ürün ve hizmetlerden azami seviyede istifade edilmesini sağlamak üzere döner sermaye işletmeleri ve gerekli diğer birimleri kurmak ve işletmek, gerektiğinde kapatmak, her türlü malzeme, arsa, arazi, bina, tesis, tesisat satın almak veya kiralamak, gerektiğinde takas yapmak; bunların bakım ve onarımlarını

yapmak, yaptırmak, hizmetlerin gerektirdiği makineler ile hizmet vasıtalarını sağlamak, bakım ve revizyonlarını yapmak, yaptırmak, ormanlarda gerekli her türlü altyapı çalışmasını yapmak, ormancılık faaliyetleri için gerekli yolların etüt projelerini yapmak, bakım ve onarım işlerini yapmak veya yaptırmak.

- i) Orman ürün ve hizmetlerinin kullanımını yaygınlaştırmaya yönelik çalışmalar yapmak, her türlü orman ürünü üreten, işleyen, pazarlayan, ithalat ve ihracatını yapan özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve üniversiteler ile yakın işbirliği içinde çalışmak, yurt içinde ve yurt dışında danışmanlık yapmak, projeler uygulamak, ormanlar ve ormancılıkla ilgili olarak kamuoyunu bilinçlendirici her türlü faaliyette bulunmak.
- d) İşletme ve Pazarlama Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır: 1) Asli ve tali orman ürünlerinin; üretim, taşıma, depolama, imal ve pazarlamasına ait iş ve işlemleri düzenlemek, yürütmek ve kontrol etmek,
- i) Odun Dışı Ürün ve Hizmetler Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır: 1) Odun dışı orman ürünlerinin ve ormanın ekosistem hizmetlerinin; envanteri, değer tespiti, teşhis, tanıtım, planlama, haritalandırma, projelendirme, üretim, taşıma, depolama ve pazarlanmasına ait iş ve işlemleri belirlemek, yapmak veya yaptırmak, 2) Orman içi su kaynaklarını korumak, geliştirmek, bu alanlarda yapılacak faaliyetleri düzenlemek, orman içi av ve yaban hayatına, otlatmaya, arıcılığa ait konuları takip etmek,

Kararnamenin Değerlendirilmesi

4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi “orman ürün ve hizmetleri, Orman ekosistemlerinin sunduğu ürün ve hizmetler, Odun dışı orman ürünlerinin ve ormanın ekosistem hizmetleri...” ifadelerine yer vermekle birlikte burada da nelerin orman ürünü, nelerin odun dışı orman ürünü olduğuna dair bir tanım bulunmamaktadır.

On Birinci Kalkınma Planı

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 166. Maddesine göre Devlet “ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmayı” sağlamak amacıyla “Kalkınma Planları” hazırlar. Kalkınma girişimleri bu plana göre gerçekleştirilir. Bu çerçevede 1984 yılında 3067 sayılı “Kalkınma Planlarının Yürürlüğe Konması ve Bütünlüğünün Korunması Hakkında Kanun” çıkarılmış olup halen yürürlüktedir. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.3067.pdf>

Cumhurbaşkanlığınca hazırlanan ve 2019-2023 yıllarını kapsayacak olan On Birinci Kalkınma Planı 3067 sayılı Kanun gereğince, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca onaylanmış ve 23.07.2019 tarih ve 30840 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete 'de yayımlanmıştır. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/07/20190723M1-1.htm>

İlgili Maddeler

407. Bitkisel üretim artırılabacaktır.

407.2. Başta yüksek katma değerli tıbbi ve aromatik bitkilerde olmak üzere, ürün güvenilirliği, çeşitliliği ve üretimini artırmak amacıyla, iyi tarım uygulamaları, organik tarım, sözleşmeli üretim, kümelenme, araştırma, pazarlama ve markalaşma faaliyetleri desteklenecektir.

412.1. Biyolojik çeşitlilik envanteri tamamlanacak, önemli türler ve özellikli alanlar izlenecek, genetik kaynaklardan ve bağlantılı geleneksel bilgilerden elde edilen faydaların paylaşımına yönelik mekanizma oluşturulacak, biyoçeşitliliğe dayalı geleneksel bilgiler kayıt altına alınarak Ar-Ge amaçlı kullanıma sunulacaktır.

414.1. Yöresel ürünler, coğrafi işaretli tarım ürünleri ile tıbbi ve aromatik ürünlerin tanıtım, pazarlama ve markalaşmaya yönelik iyileştirmelerle ürün değeri artırılarak ticarete konu olması sağlanacaktır.

415. Sürdürülebilir orman yönetimiyle ormanların ekonomiye katkısı artırılacaktır.

416.2. Araştırma enstitülerinde hayvan ve bitki ıslahı, biyoteknoloji ve biyoçeşitliliğin korunması alanları öncelikli olmak üzere yürütülen çalışmalar kamu, üniversite ve özel sektör işbirliği çerçevesinde desteklenecektir.

417.2. Tarımda istihdam edilen genç nüfusun sosyal güvenlik sistemine dâhil edilmesinin kolaylaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

418.1. Başta kadın ve genç çiftçilere yönelik olmak üzere, üretim maliyetlerinin düşürülmesi, teknoloji kullanımı, kaliteli ve sağlıklı ürün üretimi konularında eğitim verilecek, yayım ve sertifika programları ile tarımsal becerinin geliştirilmesine yönelik kurslar düzenlenecektir.

708.2. Kırsalda yaşam kalitesini artırmaya, kırsalı korunan, yaşanan ve üreten alanlar haline getirmeye yönelik çevresel destek ve teşvikler artırılacaktır.

709.2. Kırsal alanda yaşayan kadın ve genç çiftçiler tarımsal eğitim-yayım faaliyetleri, kırsal destek projeleri ve tarımdaki iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinde öncelikli olarak desteklenecektir.

709.3. Köylerde yoksullukla mücadeleye yönelik faaliyetlerde engelli, yoksul ve yaşlı fertlerin yaşadığı haneler ile mevsimlik gezici tarım işçiliği yapan hanelere öncelik verilecektir.

710. Kırsaldaki üretim ve yaşam biçimlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik kırsal mirasın yaşatılması, tabiat ve kültür varlıklarının korunması sağlanacaktır.

710.1. Köylerdeki üretim ve yaşam biçimleri ile tabiat ve kültür varlıklarının korunmasını teminen; köylere özgü geleneksel zanaat ve el sanatları, agro-turizm, coğrafi işaretli ürünler, süs bitkileri, bağcılık, arıcılık, balıkçılık, kümes hayvancılığı, alternatif tarım ürünleri yetiştiriciliği, tarım ve gıda ürünlerindeki geleneksel üretim ve saklama bilgisini gelecek kuşaklara taşıyacak girişimler ve iş birlikleri gibi alanların desteklenmesine devam edilecektir.

716. Biyolojik çeşitliliğin ve genetik kaynakların tespiti, tescili, korunması, sürdürülebilir kullanımı, geliştirilmesi, izlenmesi ve kaçakçılığının önlenmesi sağlanacak, genetik kaynaklardan ve bağlantılı geleneksel bilgilerden elde edilen faydalar ülkemize kazandırılacaktır.

716.1. Araştırma ve izleme çalışmalarıyla ulusal biyolojik çeşitlilik envanteri düzenli olarak güncellenecek, biyolojik çeşitliliğe dayalı geleneksel bilgi kayıt altına alınarak Ar-Ge amaçlı kullanıma sunulacaktır.

716.2. Biyolojik çeşitliliğin ve genetik kaynakların korunması, sürdürülebilir kullanımı, geliştirilmesi ile kaçakçılığının önlenmesine yönelik mevzuat geliştirilecektir.

716.3. Genetik kaynaklara erişim ve bu kaynaklar ile geleneksel bilgilerden elde edilen faydaların eşit ve adil paylaşımına yönelik mekanizma oluşturulacaktır.

717. Ekosistemler ve ekosistem hizmetlerinin korunması, onarımı ve sürdürülebilir kullanımının sağlanmasına yönelik kara ve denizde korunan alan miktarı artırılarak doğa koruma alanlarının etkin yönetimi gerçekleştirilecektir.

Değerlendirme

Ülkemizin 2019-2023 yıllarının temel politik belgesi olan On Birinci Kalkınma Planında odun dışı orman ürünleri doğrudan yer almamıştır. Ancak “bitkisel üretim, tıbbi ve aromatik bitkiler, ekosistemler ve ekosistem hizmetleri, biyolojik çeşitlilik, genç ve kadın istihdamı” dolaylı olarak odun dışı orman ürünleri ile ilgilidir. Diğer taraftan burada da herhangi bir tanım yer almamaktadır.

Ulusal Havza Yönetim Stratejisi (2014-2023)

H-5.2 Odun dışı orman ürünlerinden yararlanmayı geliştirmek, üretilen ve pazarlanan ürün miktarını ve yerel köylülerin bu ürünlerden elde ettikleri gelirleri en az % 15 artırmak (2015).

S-5.2.1 Yerel köylülerin odun dışı orman ürünlerinin yetiştirilmesi, hasatı, pazarlanması konularında eğitimi, bu alanda projelere sağlanan destekleri artırmak.

Orman Ürünlerinin Satış Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

20.03.2015 tarihli Resmi Gazete 'de yayımlanan “Orman Ürünlerinin Satış Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” in ilgili maddeleri aşağıdaki şekildedir.

İlgili Maddeler

- MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Devlet ormanlarından elde edilen **ürünlerin satış işlemlerine** ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.
- Madde 3 Tanımlar
- l) **Odun dışı orman ürünü:** Ormanlardan elde edilen odun ürünleri dışındaki tüm bitkisel, hayvansal ve diğer biyolojik esaslı ürünleri,
- m) **Orman ürünü:** Devlet ormanlarındaki dikili ağaç, ağaççık ve bunlardan elde edilen odun ürünleri ile bu ormanlardan elde edilen her türlü odun dışı orman ürünü ve fidanlıklarda üretilen ürünleri,
- n) Orman yetiştirme materyali: Orman ağaç, ağaççık ve florasına ait bitki türlerinin ve hibritlerinin fidanları, fidan üretiminde kullanılan vejetatif ve generatif bitki kısımları ile aşı kalemlerini,

- **Odun dışı orman ürünlerinin satışları MADDE 11-** (1) Yıllık üretim programına alınmamış odun dışı orman ürünlerinin satış şekli ve şartları, mahalli icap ve ihtiyaçlara göre 6831 sayılı Kanunun 37 nci ve ek 12 nci maddelerinde belirtilen esaslar dahilinde Genel Müdürlükçe belirlenir.

Değerlendirme

Mevzuat hiyerarşisinde ilk defa bu Yönetmelikte Orman Ürünü ve Odun Dışı Orman Ürünü tanımı yapılmıştır.

Buna göre;

- **Odun dışı orman ürünü:** Ormanlardan elde edilen odun ürünleri dışındaki tüm bitkisel, hayvansal ve diğer biyolojik esaslı ürünleri,
- **Orman ürünü:** Devlet ormanlarındaki dikili ağaç, ağaççık ve bunlardan elde edilen odun ürünleri ile bu ormanlardan elde edilen her türlü odun dışı orman ürünü ve fidanlıklarda üretilen ürünleri, ifade etmektedir.

Ancak burada da bir liste yer almamaktadır.

Ağaçlandırma Yönetmeliği

23 Ekim 2019 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan, diğer bir ifade ile en güncel mevzuat olan “Ağaçlandırma Yönetmeliği” çeşitli tanımlar içermektedir.

İlgili Maddeler

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik;

a) Ağaçlandırma, rehabilitasyon, erozyon ve sel kontrolü, çığ ve heyelanların önlenmesi, mera ıslahı, ağaç ıslahı, orman ağaç, ağaççık ve florasına ait tohum ve fidan üretimi, fidanlık ve imar-ihya çalışmalarına,

b) **Asli ve odun dışı orman ürünlerinin üretileceği** ormanların kurulması amacıyla, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılacak ağaçlandırma, imar-ihya ve orman fidanlığı kurma çalışmalarına, ilişkin usul ve esasları kapsar.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

d) **Asli orman ürünü:** Her çeşit ağaç, ağaççık ve çalılardan elde edilen tomruk, direk, sanayi odunu, kağıtlık odun, lif-yonga odunu, sırick, çubuk, yakacak odun gibi odun emvalini,

s) **Odun dışı orman ürünü:** Her türlü orman ağaç, ağaççık, çalı ve otsu bitkilerinden elde edilen balzami yağlar ile bunların kabuk, meyve, sürgün, yaprak, çiçek, tohum, kök, soğan, yumru ve rizomları ile mantar ve benzeri ürünleri, ifade eder.

Değerlendirme

Yönetmelik Adı	Odun Dışı Orman Ürünü	Orman Ürünü-Asli Orman Ürünü
----------------	-----------------------	------------------------------

Orman Ürünlerinin Satış Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik-2015	Odun dışı orman ürünü: Ormanlardan elde edilen odun ürünleri dışındaki tüm bitkisel, hayvansal ve diğer biyolojik esaslı ürünleri	Orman ürünü: Devlet ormanlarındaki dikili ağaç, ağaççık ve bunlardan elde edilen odun ürünleri ile bu ormanlardan elde edilen her türlü odun dışı orman ürünü ve fidanlıklarda üretilen ürünleri,
Ağaçlandırma Yönetmeliği-2019	Odun dışı orman ürünü: Her türlü orman ağaç, ağaççık, çalı ve otsu bitkilerinden elde edilen balzami yağlar ile bunların kabuk, meyve, sürgün, yaprak, çiçek, tohum, kök, soğan, yumru ve rizomları ile mantar ve benzeri ürünleri, ifade eder.	Asli orman ürünü: Her çeşit ağaç, ağaççık ve çalılardan elde edilen tomruk, direk, sanayi odunu, kağıtlık odun, lif-yonga odunu, sırik, çubuk, yakacak odun gibi odun emvalini,

Odun Dışı Orman Ürünlerinin Envanter ve Planlaması ile Üretim ve Satış Esaslarına Dair 302 Nolu Tebliğ

2016 yılında uygulamaya giren “Odun Dışı Orman Ürünlerinin Envanter ve Planlaması ile Üretim ve Satış Esaslarına Dair 302 Nolu Tebliğ” bu konudaki en kapsamlı ve uygulamayı yönlendiren mevzuattır. Normal olarak Anayasa, Kanunlar, Uluslararası Sözleşmeler, Kararnameler ve Yönetmeliklerde bir şekilde yer alan tüm hususların bu tebliğde mezc edilmesi, uyumlaştırılması gerekmektedir.

Uygulama bu tebliğe göre yapılmaktadır.

Tebliğin İlgili Maddeleri

Tanımlar

Odun Dışı Orman Ürünü (ODOÜ): Ormanlardan ve ağaçlardan elde edilen odun dışındaki biyolojik ve mineral kökenli ürünler ile kabuk, yonga, çalı, kök, kütük, kozalak gibi odun üretimi sırasında açığa çıkan diğer ürünleri. Mantarlar, orman humusu ve örtüsü de aynı grupta yer alır.

Diğer ODOÜ: Yaşayan organizmaların tamamının ya da bazı kısımlarının toplanması ile elde edilen ODOÜ’lerden farklı olarak; odun üretimi sırasında veya farklı nedenlerle oluşan her türlü bitki artığı, kabuk, kozalak, kök gibi ürünler ile humus gibi organik ve mineral kökenli ODOÜ’lerini,

Öncelikli ODOÜ: İç tüketimde, ithalat ve ihracatta çoğunlukla talep edilen dolayısıyla ekonomik değeri ve yüksek ticari potansiyeli bulunan, yaygın bir yayılışa sahip, transport olanakları geniş ve Daire Başkanlığınca Bölge Müdürlükleri bazında belirlenerek yıllık iş programına dâhil edilen odun dışı orman ürünlerini,

Değerlendirme

Yönetmelik Adı	Odun Dışı Orman Ürünü	Orman Ürünü-Asli Orman Ürünü
----------------	-----------------------	------------------------------

Orman Ürünlerinin Satış Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik-2015	Odun dışı orman ürünü: Ormanlardan elde edilen odun ürünleri dışındaki tüm bitkisel, hayvansal ve diğer biyolojik esaslı ürünleri	Orman ürünü: Devlet ormanlarındaki dikili ağaç, ağaççık ve bunlardan elde edilen odun ürünleri ile bu ormanlardan elde edilen her türlü odun dışı orman ürünü ve fidanlıklarda üretilen ürünleri,
Ağaçlandırma Yönetmeliği-2019	Odun dışı orman ürünü: Her türlü orman ağaç, ağaççık, çalı ve otsu bitkilerinden elde edilen balzami yağlar ile bunların kabuk, meyve, sürgün, yaprak, çiçek, tohum, kök, soğan, yumru ve rizomları ile mantar ve benzeri ürünleri, ifade eder.	Asli orman ürünü: Her çeşit ağaç, ağaççık ve çallardan elde edilen tomruk, direk, sanayi odunu, kağıtlık odun, lif-yonga odunu, sırik, çubuk, yakacak odun gibi odun emvalini,
Odun Dışı Orman Ürünlerinin Envanter ve Planlaması ile Üretim ve Satış Esaslarına Dair 302 Nolu Tebliğ	<p>Odun Dışı Orman Ürünü (ODOÜ): Ormanlardan ve ağaçlardan elde edilen odun dışındaki biyolojik ve mineral kökenli ürünler ile kabuk, yonga, çalı, kök, kütük, kozalak gibi odun üretimi sırasında açığa çıkan diğer ürünleri. Mantarlar, orman humusu ve örtüsü de aynı grupta yer alır.</p> <p>Diğer ODOÜ: Yaşayan organizmaların tamamının ya da bazı kısımlarının toplanması ile elde edilen ODOÜ'lerden farklı olarak; odun üretimi sırasında veya farklı nedenlerle oluşan her türlü bitki artığı, kabuk, kozalak, kök gibi ürünler ile humus gibi organik ve mineral kökenli ODOÜ'lerini,</p> <p>Öncelikli ODOÜ: İç tüketimde, ithalat ve ihracatta çoğunlukla talep edilen dolayısıyla ekonomik değeri ve yüksek ticari potansiyeli bulunan, yaygın bir yayılışa sahip, transport olanakları geniş ve Daire Başkanlığınca Bölge Müdürlükleri bazında belirlenerek yıllık iş programına</p>	

	dâhil edilen odun dışı orman ürünlerini,	
--	--	--

Türkiye Örneğinde Odun Dışı Orman Ürünleri Listesi

Genel Liste

1. Reçine
2. Sığla Yağı
3. Çıralı Çam Kök Odunu
4. Defne Yaprığı
5. Çam Fıstığı
6. Şimşir Sürgünü
7. Meşe Mazısı
8. Meşe Palamudu
9. Ardıç Meyvesi
10. Ihlamur Çiçeği ve Yaprığı
11. Huş
12. Okaliptüs Yaprığı
13. Keçiboynuzu Meyvesi
14. Kestane
15. Cehri
16. Mahlep
17. Menengiç
18. Sumak
19. Erika
20. Sakız
21. Kitre Zamkı
22. Meyan Kökü
23. Ceviz
24. Fındık

Ağaç, Ağaççık ve Çalı Formundaki Bazı Türler

<https://ogm.gov.tr/ekutuphane/Sayfalar/Mevzuat/Tebliğler.aspx>